

Čj.: USTR 44-6/2018

Praha, 2. května 2018

Počet listů: 7

Zápis z 6. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 2. 5. 2018, 13.00 hod., Hadovka

Rada Ústavu: Zdeněk Bárta, Karel Černý, Jiří Junek, Jiří Liška, Martin Palouš (část), Eduard Stehlík

Ústav pro studium totalitních režimů: Zdeněk Hazdra, Ondřej Matějka, Michael Pelíšek, Jaroslava Rákosníková

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčníková

Zápis vyhotovila: Adéla Eichlerová

Program jednání:

1. Schválení programu
2. Verifikace zápisu z 5. jednání
3. Informace o činnosti
4. Výroční zpráva za rok 2017
5. Různé

Ad 1) Schválení programu

Předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen ÚSTR) E. Stehlík zahájil v 13.03 hod. 6. jednání Rady ÚSTR v roce 2018 a přivítal všechny přítomné. Poděkoval za vstřícnost radních i vedení ÚSTR spojenou se změnou data konání jednání a také za zaslání podkladů k jednání. Následně představil program. Vzhledem k tomu, že nikdo z přítomných členů Rady ÚSTR neměl k navrženému programu připomínky, dal E. Stehlík hlasovat o jeho znění.

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisu z 5. jednání

E. Stehlík vyzval členy Rady ÚSTR k vyjádření připomínek k zápisu z 5. jednání a požádal o vymazání formulace z věty na straně 6 (zvýrazněno tučně): „Upozornil, že manažerská zodpovědnost vždy leží na něm a Z. Hazdrovi, jako na statutárních zástupcích, a **samořejmě Radě ÚSTR**, není proto možné, aby se rekonstrukci nevěnoval.“ Dále také E. Stehlík požádal, aby byli jednotliví účastníci jednání řazeni podle abecedy.

Usnesení: Rada Ústavu pro studium totalitních režimů schvaluje zápis z 5. jednání Rady ÚSTR v roce 2018 se zapracováním připomínek E. Stehlíka.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 3) Informace o činnosti

Z. Hazdra představil dokument „Informace o činnosti“, který má ustálenou podobu a přináší přehled o odborné, vzdělávací a popularizační oblasti. Obsahuje také informace o digitalizaci v ÚSTR a ABS, agendě 262 (vyřizování žádostí v rámci agendy k zákonu č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu) a čerpání rozpočtu. Ze 17 výstupů v rámci publikační činnosti Z. Hazdra zmínil biografii Pravomila Raichla *Život na hranici smrti* od Jaroslava Čvančary, která byla představena veřejnosti v den symbolického data komunistického převratu 25. února. Na veletrhu Svět knihy bude této publikaci Klubem autorů literatury faktu udělena cena. Z. Hazdra při této příležitosti všechny zúčastněné na tento veletrh pozval. V rámci něj bude totiž kromě předání cen prezentována i publikace *Čechoslováci v Gulagu*, na níž za ÚSTR spolupracoval Adam Hradilek a Jan Dvořák s Českou televizí. Dále Z. Hazdra zmínil kolektivní monografii *Hranicím navzdory*, která mapuje česko-polskou spolupráci, a na níž s polskými kolegy spolupracoval Petr Blažek. Originálním jazykem monografie je polština, kniha byla nicméně na náklady ÚSTR přeložena do češtiny a za velkého zájmu veřejnosti prezentována v Knihovně Václava Havla. Z. Hazdra také upozornil na novinku z produkce ÚSTR, monografii *Útěk z koncentračního tábora Natzweiler* od Jiřího Plachého. V souvislosti s převozem ostatků kardinála Berana bylo publikováno doplněné vydání monografie Stanislavy Vo-dičkové: *Uzavírám vás do svého srdce. Životopis Josefa kardinála Berana*.

Z. Hazdra dále představil činnost vzdělávací a popularizační. Zmínil výstavu o činnosti československého parlamentu v roce 1968, která byla uvedena na půdě Senátu Parlamentu České republiky, na níž navazoval tematický seminář, který zúčastněné uváděl do problematiky roku 1968 a okupace vojsky Varšavské smlouvy z pohledu různých regionů tehdejšího Československa. V prvním kvartálu roku 2018 však ÚSTR prostřednictvím výstav a dalších aktivit připomínal především výročí komunistického převratu z února 1948. Zaměstnanci ÚSTR připravili několik výstavních sloupů rozmístěných po Praze, které budou připomínat důležitá „osmičková“ výročí. Kromě toho stále pokračují některé z dříve připravených výstav, nyní jako putovní.

Z. Hazdra dále upozornil na to, že na ÚSTR i ABS pokračuje digitalizace, a to např. personálních spisů, materiálů vojenské kontrarozvědky nebo ve spolupráci s Národním muzeem materiálů rádia Svobodná Evropa. Informoval, že proběhla i digitalizace exilového archivu kardinála Berana. Zdigitalizované dokumenty budou postupně zpřístupněny prostřednictvím webových stránek. Na závěr představení činnosti ÚSTR a ABS shrnul stav žádostí agendy 262.

E. Stehlík poděkoval za shrnutí, pogratuloval autorovi J. Čvančarovi za získání prestižního ocenění a vyzval ostatní radní ke vznesení dotazů či připomínek.

J. Liška si vzal slovo a upozornil na již dříve vznesenou námitku, že se některé publikace z Informací o činnosti kryjí s publikacemi uvedenými ve Výroční zprávě za rok 2017.

Z. Hazdra poděkoval za připomínku, nicméně upozornil na to, že tyto publikace byly odevzdány do tisku na konci loňského roku, a tudíž jsou uvedeny jako výstup ve Výroční zprávě 2017. Protože však byly publikovány až na začátku tohoto roku, promítly se i do Informací o činnosti za první kvartál, nicméně ve Výroční zprávě za rok 2018 již uvedeny nebudou.

E. Stehlík navázal na Z. Hazdra a informoval radní o jejich společné dohodě, podle níž budou nadále ve výročních zprávách uváděny jen publikace, které vyjdou do 31. ledna následujícího roku. E. Stehlík dále poprosil vedení ÚSTR, aby apelovalo na zaměstnance, aby dodržovali lhůty.

Ad 4) Výroční zpráva

E. Stehlík zahájil jednání o schválení Výroční zprávy za rok 2017 a zároveň upozornil, že si je vědom, že se o zprávě dlouze jedná od počátku letošního roku a není nadále žádoucí tuto záležitost protahovat, přestože má stále (blíže nespecifikované) výhrady. Dále vyzval kolegy radní, aby se k této problematice vyjádřili.

Z. Bárta nemá proti zprávě námitky a připomněl, že již na minulých jednáních doporučoval její schválení.

K. Černý navrhl, aby se přistoupilo ke schválení.

E. Stehlík požádal o informaci ohledně dotace poskytnuté Grantovou agenturou České republiky (dále jen GA ČR) zaměstnankyni ÚSTR M. Blaive, protože se dozvěděl o blíže nespecifikovaném problému od nejmenovaného kolegy z GA ČR.

O. Matějka informoval radní o stavu zmíněného grantu, nicméně upozornil, že vedení ÚSTR nemá k dispozici definitivní stanovisko, protože v současné době probíhá odvolací řízení podané ze strany M. Blaive, tj. hlavní řešitelky. Celkový záměr projektu bylo srovnání polského a československého politbyra v 50. a 60. letech, přičemž M. Blaive měla na starosti československou část a polskou část Nicolas Maslowski. Řešení projektu na konci prvního roku zkomplikovalo nenadálé odstoupení klíčového spoluřešitele N. Maslowskiho, z důvodu jeho přesunu do zahraničí. Dosud vykázaná aktivita N. Maslowskiho v rámci projektu byla navíc ze strany hlavní řešitelky vyhodnocena jako nedostačující. Komplikovaná situace způsobená odstoupením N. Maslowskiho z projektu byla projednávána s GA ČR a po neúspěšném návrhu potenciálního spoluřešitele byla po dohodě s GA ČR schválena nová spoluřešitelka, Anna Muller, která z administrativních důvodů nastoupila od září roku 2017. Pokračování dotace GA ČR bylo následně povoleno pouze podmíněčně. GA ČR následně na konci roku 2017 vyhodnotila polskou část plnění projektu jako nedostatečnou.

E. Stehlík se zeptal, jak bude vedení ÚSTR postupovat v případě, že jim bude projekt odebrán a zdali hrozí nějaké peněžité sankce či vrácení grantové podpory.

O. Matějka zopakoval, že ÚSTR nemá žádné bližší informace, ani závěrečné stanovisko. Zároveň však v tuto chvíli nemá žádné informace o tom, že by GA ČR požadovala navrácení dotace. Upozornil také, že tato informace je poměrně čerstvá a vedení ÚSTR, stejně jako M. Blaive, s ní bylo seznámeno teprve před několika týdny. M. Blaive následně podala odvolání. Stanovisko tak vedení ÚSTR zaujme až po finálním rozhodnutí GA ČR.

E. Stehlík dále upozornil na to, že pro ÚSTR tato situace může znamenat nejen újmu na financích, ale i na celkové pověsti.

O. Matějka přítomné informoval o tom, že to je jistě pravda, nicméně druhý projekt řešený v rámci ÚSTR, který byl GA ČR podpořen je hodnocen kladně. Ukazuje se tedy, že nastalá situace je více problémem hlavní řešitelky než zaštiťující instituce.

E. Stehlík vzhledem k tomu, že pokračování grantu bylo v průběhu loňského roku schváleno jen podmíněčně, navrhl, aby byla tato informace uvedena ve Výroční zprávě za rok 2017.

O. Matějka souhlasil, že takovou větu je možné doplnit a upozornil, že stanovisko GA ČR o zastavení projektu je nové a zopakoval, že nastalý problém se týká především hlavní řešitelky. Konečné rozhodnutí by mělo padnout někdy v průběhu května.

E. Stehlík požádal o zprávu o plnění ostatních projektů, aby se do budoucna zamezilo dalším podobným problémům.

O. Matějka vysvětlil, že projektu se administrativně na ÚSTR věnovalo mnoho prostoru a hlavní řešitelce byly doporučovány vhodné postupy. Vedení ÚSTR na M. Blaive opakovaně apelovalo, aby napravila situaci, praktické řešení však bylo mimo kompetence ÚSTR. Nastalá situace je výsledkem shody nešťastných okolností. Neznamená to však, že by československá část projektu nebyla plněna, M. Blaive vyjde v příštím roce publikace v prestižním londýnském vydavatelství Bloomsbury Publishing. Z kvantitativního hlediska bude v rámci tohoto grantu publikováno dostatek textů, ale týká se to více československé části. GA ČR ovšem vyhodnotila „polskou“ část řešení projektu jako nedostačující.

E. Stehlík se zeptal, jak bude ÚSTR dále řešit situaci, pokud bude projekt ze strany GA ČR zastaven.

O. Matějka informoval, že v tom případě se bude řešit pokračování M. Blaive v rámci ÚSTR. Ve vztahu ke GA ČR se bude postupovat korektně a budou jí dodány veškeré podklady, které si vyžádá.

J. Liška se přeptal na rozpočet projektu.

O. Matějka informoval, že se jedná o částku v řádech jednotek miliónů, jak je u podobných projektů obvyklé. Upozornil také, že z žádné momentálně dostupné dokumentace nevyplývá povinnost vracení dotace. Zopakoval čerstvost informace a zdůraznil, že konečné stanovisko GA ČR není známé.

Z. Hazdra shrnul nastalou situaci a zasadil ji do kontextu. ÚSTR je co se týká přijímání externích grantů nováček a momentálně řeší již devět grantů z externích zdrojů, které byly vždy řádně administrovány a uzavřeny. Kromě podpory GA ČR získali zaměstnanci podporu např. z TA ČR (Technologická agentura České republiky) a NAKI (Program na podporu aplikovatelného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity). Tento partikulární problém tudíž sám o sobě nevypovídá o úspěšnosti zaměstnanců ÚSTR co do řešení grantů. Ostatně druhý projekt podpořený z GA ČR je hodnocen velice kladně a je bez jakýchkoli problémů, a to jak z hlediska výstupů, tak i z hlediska administrativního. Dále upozornil, že je prozatím předčasné z nastalé situace vyvozovat závěry, a to včetně personálních. Další informace o této otázce budou Radě ÚSTR prezentovány na dalším zasedání, kdy už bude pravděpodobně známo konečné rozhodnutí GA ČR. Vzhledem k tomu, že tato situace není ukončená, není potřeba ji zohledňovat ve Výroční zprávě za rok 2017 a může být zohledněna až ve Výroční zprávě pro rok 2018.

E. Stehlík se otázel, zdali byla M. Blaive přímo podřízena řediteli. Dále se zeptal, jaká je nyní situace s A. Muller.

Z. Hazdra informoval, že M. Blaive byla jeho přímou podřízenou.

O. Matějka doplnil, že po zjištění stanoviska GA ČR byl s A. Muller rozváznán pracovní poměr. A. Muller je sice akademicky velice úspěšná historička, nicméně GA ČR naznala, že na konci roku 2017 neodevzdala tematicky adekvátní texty.

E. Stehlík navrhl dvě varianty: 1.) zohlednit tuto informaci ve Výroční zprávě za rok 2017, 2.) zohlednit ji až ve Výroční zprávě 2018. Dále vyzval k vyjádření ostatní členy Rady ÚSTR.

J. Junek se vyslovil pro druhou variantu, protože je to záležitost, která se týká řešení projektu v roce 2018.

Z. Bárta se také přiklonil ke druhé variantě.

J. Liška se přiklonil k první variantě.

O. Matějka navrhl doplnit do Výroční zprávy za rok 2017 větu s informací o tom, že pokračování grantu bylo na základě průběžné zprávy ze strany GA ČR podmíněčně povoleno kvůli změně spoluřešitele projektu.

E. Stehlík se zněním souhlasil a navrhl, aby tato skutečnost byla uvedena v poznámce pod čarou u příslušného projektu. Dále upozornil, že na finální podobě úvodu se ještě domluví se Z. Hazdrou.

J. Liška požádal, aby bylo z Výroční zprávy 2017 u pasáže týkající se usnášeníschopnosti Vědecké rady vyškrtnuta formulace „čas od času“.

Z. Hazdra i O. Matějka souhlasili.

Z. Bárta se přeptal, zdali by bylo možné v Jednacím řádu Vědecké rady zohlednit, že je hlasování povoleno i elektronicky.

E. Stehlík toto kvitoval a navrhl tuto otázku jako podnět k úpravě Jednacího řádu Vědecké rady, jejíž zasedání proběhne 15. května. V dané souvislosti informoval, že nebude na jednání přítomen.

E. Stehlík navrhl hlasovat o schválení Výroční zprávy Ústavu pro studium totalitních režimů za rok 2017.

Usnesení: Rada Ústavu pro studium totalitních režimů schvaluje Výroční zprávu za rok 2017 v předloženém znění se zapracováním poznámky o grantu M. Blaive a vymazáním formulace „čas od času“ v pasáži popisující činnost Vědecké rady.

Hlasování: 4 pro, 1 se zdržel

Ad 5) Různé

Otevřený dopis M. Vodrážky ze 7. dubna 2018

E. Stehlík uvedl, že se jedná o obsáhlý a místy složitý dopis, jehož část by měla být ponechána na neveřejné jednání. Dopis považuje za podnět k jednání s odbory, přičemž tato schůzka nemá být chápána jako snaha o vměšování se radních do personálních otázek ÚSTR.

Z. Bárta vysvětlil svou reakci na dopis, na nějž reagoval vlivem své zainteresovanosti nejen s osobou autora, ale i s obsahem textu, který zahrnoval osobní útoky, jejichž terčem Z. Bárta byl.

J. Junek také upozornil na složitost dopisu, který v některých bodech reaguje na bývalé členy Rady ÚSTR, a tudíž se necítí kompetentní k nim vyjadřovat. Některé body jsou navíc spíše odborného rázu. Navrhl však na dopis odpovědět, poněvadž je adresován členům Rady ÚSTR.

E. Stehlík souhlasil a požádal vedení ÚSTR o součinnost při přípravě odpovědi s poděkováním a informací, že se radní s dopisem seznámili a považují jej za podnět k diskuzi s odborovými organizacemi.

E. Stehlík přivítal na jednání M. Palouše, který dorazil v 13:53.

M. Palouš se zapojil do diskuze o otevřeném dopise rozlišením dvou oblastí, jichž se dopis týká – pojmové a institucionální. Přestože předložený dopis pokládá za poněkud zmatený, domnívá se, že by diskuze nad pojmovou stránkou mohla být obohacující.

E. Stehlík uznal, že text je složitý, ale jako podnět k diskuzi vhodný.

J. Liška se přimluvil za setkání s odbory, které navrhuje jako neveřejné.

M. Palouš apeloval na rozlišování mezi setkáním nad odborným směřováním ÚSTR, které by svou povahou mělo být přístupné širšímu publiku, a institucionálními otázkami, které by měly být řešeny v uzavřeném kruhu.

E. Stehlík souhlasil a upozornil, že se tedy profilují dvě setkání: jedno s odbory a jedno odborné.

Z. Bárta požádal kolegy o obezřetnost a upozornil, že Rada nemá ze zákona pravomoc se zabývat personálními otázkami.

E. Stehlík souhlasil a dodal, že nemá v úmyslu zasahovat do personálií, ale přesto se chce s odbory sejit a vyslechnout si je. Při této příležitosti požádal vedení ÚSTR o součinnost s kontaktováním odborů a zajištěním vhodných prostor pro schůzku.

Rada ÚSTR se dohodla na setkání s odbory, vždy s jedním zástupcem z dané odborové organizace, 6. 6. 2018 v 15 hod., tj. před 7. jednáním Rady, jehož začátek se tímto posouvá na 16 hod. Po vzájemné dohodě s vedením ÚSTR bylo dále rozhodnuto o posunu avizovaného výjezdního zasedání do badatelny v Kanicích u Brna na podzimní měsíce a datum 8. jednání bylo stanoveno na 28. 6. ve 13 hod.

Rekonstrukce sídelní budovy

E. Stehlík se přeptal na časový harmonogram probíhající rekonstrukce, další informace o financování a požádal vedení o zaslání podrobné dokumentace k rekonstrukci.

O. Matějka upozornil na to, že veškeré smlouvy jsou v souladu se zákonem zveřejněné v Registru smluv. Zdali může nechat radní nahlédnout do dokumentace nabídek, se ještě musí ověřit. Písemné schválení dalšího financování rekonstrukce bude mít ÚSTR k dispozici po schválení státního rozpočtu na rok 2018.

E. Stehlík dodal, že původní plán byla jen oprava opláštění, ale nyní se jedná o generální rekonstrukci.

O. Matějka přitakal, ale upozornil, že to bylo uvedeno již v podkladech předložených na předchozím jednání Rady ÚSTR, kde byla zdůvodněna nutnost po rekonstrukci opláštění pokračovat s rekonstrukcí vnitřních prostor. Připomněl, že důvody, které vedou k navazující rekonstrukci, jsou dány kritickým stavem budovy, o němž se před začátkem oprav nevědělo a který byl prezentován při exkurzi na stavbu před minulým zasedáním Rady.

Z. Hazdra upozornil, že tato problematika byla probrána již na minulém jednání. Dále zopakoval, že veškeré smlouvy jsou zveřejněné podle zákona v Registru smluv a další dokumenty v případě zájmu rád znovu předloží na příštím jednání Rady ÚSTR.

E. Stehlík se otázel, jak bude vedení ÚSTR postupovat při vyhlášení veřejné soutěže na navazující rekonstrukci.

O. Matějka informoval, že nejdříve proběhlo jednání na Ministerstvu financí, na němž byly přislíbeny prostředky na navazující rekonstrukci, přičemž finální podoba této dohody bude schválena se státním rozpočtem. Vedení ÚSTR po získání přislíbení financování z Ministerstva financí a po informování Rady ÚSTR započalo aktivity spojené s navazující rekonstrukcí, mezi něž patří zejména oslovení možných dodavatelů a projekčních kanceláří.

M. Palouš se přeptal na praxi spojenou s výběrem dodavatelů.

M. Pelíšek objasnil, že rozhodnutí provádí komise na základě předem vybraných objektivních kritérií.

O. Matějka doplnil, že nyní ÚSTR hledá dodavatele projekčních prací, a to podle kritérií stanovených zákonem. Jejich kvalita je zajištěna zjištěním referencí a mimo jiné i tím, že se všichni potencionální dodavatelé předem byli podívat na stavbě. Zadávací dokumenty jsou pečlivě připravovány a vzhledem k průběhu první veřejné soutěže by snad neměly nastat zásadní problémy.

M. Pelíšek upozornil, že vedení ÚSTR má s tímto typem veřejné soutěže mnohaleté zkušenosti.

J. Liška se zeptal, zdali se bude jednat o jednoho projektanta.

O. Matějka upozornil, že se bude skutečně jednat o výběrové řízení na jednoho projektanta, který zaštití navazující rekonstrukci jako celek, přičemž by mohl být vybrán během května.

J. Liška požádal o časový harmonogram a vizi stěhování ÚSTR do zrekonstruované budovy.

O. Matějka upozornil na problematičnost stanovení přesného data, což souvisí především s rozsáhlostí rekonstrukce. Nicméně dodal, že první fáze by měla skončit v květnu roku 2019 a navazující rekonstrukce by měla také proběhnout během roku 2019.

E. Stehlík požádal o předložení dokumentů týkajících se rekonstrukce radním do pátku 11. května.

S. Ptáčnicková pozvala radní na dny otevřených dveří, které proběhnou 7. června v ABS v Praze na Braníku (včetně ÚSTR) a v Kaničích u Brna a 14. června v Praze v badatelně Na Struze.

E. Stehlík požádal o nahlédnutí do podrobností rozpočtové položky 5041 o licenčních poplatcích.

O. Matějka upozornil, že se jedná o veškeré autorské honoráře včetně licencí na fotografie, texty a překlady.

Z. Hazdra doplnil, že se tímto způsobem proplácí externí spolupráce, která se také vztahuje k vydávání obou časopisů.

J. Liška se otázal, jak na ÚSTR dopadá GDPR.

Z. Hazdra informoval o jím zřízené pracovní skupině k problematice GDPR. S ohledem na aplikaci GDPR do vnitřních předpisů ÚSTR bude Radě ÚSTR v dohledné době předložena celá řada směrnic a řádů reflektujících toto nařízení o ochraně osobních údajů. Následně předal slovo ředitelce ABS, kterého se aplikace GDPR dotkne více.

S. Ptáčnicková dodala, že ABS je zapojen do pracovní skupiny zahrnující všechny archivy v České republice, které se rozhodly postupovat koordinovaně. Stanoviska na GDPR nejsou jednotná a nelze zcela jednoznačně předjímat, co GDPR přinese, a rozhodne až praxe.

Vzhledem k tomu, že již nikdo další neměl podnět do diskuze, ukončil E. Stehlík v 14.52 hod. jednání.

Další jednání Rady Ústavu se uskuteční dne 6. 6. 2018 v 16.00 hod. v budově ÚSTR v Hadovka Office Park, Evropská 2590/33c.

.....
plk. gšt. PhDr. Eduard Stehlík, Ph.D., MBA
předseda Rady Ústavu pro studium totalitních režimů